

# СТАРМАЛИ



ЛИСТ ЗА ЗБИЉАЊЕ ШАЛЕ.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — годишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10. — 5. — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шиљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcelangasse, 56.) — Преплата и све ште се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

## ПИТАЊЕ НАШОЈ БРАЋИ МАЂАРИМА.\*)

Зашт' се љутиш, о Маџару,  
Кој' ми пример желиш бити, —  
Што се љутиш, кад ме видиш  
Да ја радим то што и ти?  
Твој матерњи језик драги  
Аманет је теби свети,  
Ти га љубиш од све душе  
И готов си за њ умрети.

Ка' што љубиш ти свој језик,  
И љубав те ова крепи, —  
Истим жаром љубим и ја  
Мој матерњи језик лепи.  
Ти свој језик, своје име  
Љубиш силно, љубиш чисто,  
Па је л' право да ме гониш,  
Кад ја чиним ово исто!

Кад се оно било прегло  
Да се језик ваш сатари,  
К'о лавови храбро, дично  
Бранисте се ви, Маџари;  
Против силе много јаче  
Право бранит' ви сте знали,  
У борби сте истрајали  
И мреже сте раскидали.

И народи од-а свуда  
Гледали су успех вељи,  
И томе се радовали  
Слободини пријатељи;  
Радовали с' у том наду  
Да с' слободан бедем зида,

На коме ће с' свачи ланци,  
Свако ропство да раскида.

На ког сунце тако сине,  
Ту му светлост у дуг броји.  
Од тог' иште, од тог' тражи  
Да с' тог' дара удостоји: —  
Да братинске јаде схвати,  
Да патнички уздах чује  
Да слободу не загати,  
Већ да свача права штује.

Па сад реци о Маџару,  
Да л' је мирна савест твоја?  
Како гајиш ону биљку  
Из рајскога перивоја?  
Теби ј' прво место дато  
У Угарској земљи овде, —  
Шта уради с оним благом,  
Са алемом од слободе?

Истом ране твоје срасле  
Од угњета теретнога,  
Ти већ исте ране параш  
По грудима брата свога.  
Правду хоћеш само за се,  
А слободи ломиш крила;  
То будућност твоја гледи,  
Па се љуто намрштила.

Зар се тако титра с дари  
Што их доби да их делиш?  
Зар заслуга твоја расте  
Кад нас гњечаш, кад нас цвелиш?

\*) Ова, овде слободно преведена и посрбљена песма изишла је прво у листу „Siebenbürgisch-Deutsches Tageblatt“, бр. 2855. А наш преводилац нашао је прештампану у листу „Bács-Bodrogher Presse“, који излази у Н. Саду на немачком језику; овај лист стоји мушки на бранику немачке народности, чувајући светињу својег имена, језика и народности од данашње струје претераног Маџарства која свима немаџарима подједнако прети.

Отаџбина ј' онда срећна  
Кад је свако благосиља.  
Овој земљи треба братства, —  
А не патње од насиља.

Твоји стари краљи знаше  
Боље нег ти данас грести, —  
И држава била ј' јака,  
Без утвора и обести.  
Али, ка' што там' у лугу  
Нико тичиј' пој не пречи,  
Тако ј' свако зборит' смео  
Својим гласом, својом речи.

Не искало с': *Маџар буди!*  
Већем: *Својски земљу брани!*  
И ми сви смо слешке прегли  
Да нас душман не стамани.  
Сећај с' краља свог Стевана,  
Па Лудвика, па Корвина, —  
Кад би с' пошло старим путем  
Процветала б' домовина.

Та ти имаш славних људи —  
Земљица им буди лака!  
Ал ко слуша сад Сечиња  
И Етвеша и Деака?  
Њима с' дижу споменици  
(И заслужни јесу славља) —  
Ал шта вреде спољни знаци  
Кад им с' наук заборавља.

Што се љутиш, о Маџару,  
Кој' ми пример желиш бити,

Што се љутиш, кад ме видиш  
Де ја чиним то, што и ти?  
Ти свој језик, своје име  
Љубиш силно, љубиш чисто, —  
Па је л' право да ме гониш  
Кад ја чиним ово исто!

Свог језика ја с' не стидим,  
Њим се дичим, њим се хвалим;  
Заклела ме мајка моја  
Да се од њег не удалим.  
Српски дишем, српски пишем,  
Певам, зборим, богу с' молим,  
А у српство ко ми дирне  
Српски ћу му да одолим.

Мој је народ патњик тешки,  
Многи гром је на њег грук'о,  
Многе хале на њег пале, —  
Ал је језик свој сачув'о.  
Што не могли кроз векове  
Турски коци и анџари, —  
То ће и вам залуд бити,  
Верујте ми, о Маџари!

Што желите неће нићи, —  
Ви не знате шта сејете;  
Погледајте семе боље,  
Да с' за рана покајете.  
Пријатељ вам ово збори,  
Отворено, јасно, гласно, —  
Пријатељ је, јер говори  
Сад — док јоште није касно.

К. Р. Н.

## ПОДЛИСТАК.

Ипак има добри људи на свету!

Стара баба Ева живила је у једној повећој вароши, и то чак горе у таванској соби. Данаске је једва подигла своје старе кости из постеље; остала би била она још лежећи, да није морала сићи да купи мало млека, да скува своју „кафицу“, јер то је била њена главна, и мал' не је дина храна. Улицом је брзо ишла, јер је дувао горопадан ветар горњак, који у неколико маха мал што не обори ку кавну слабу старицу, — и кад се враћала из млекарнице таман стиже до прага куће у којој је живела, а она осети, да је у прсима нешто стеже и загушује, а кад пође горе уз степенице, ту навали на њу жесток кашаљ.

„А шта је то, баба Ева? Ви сте баш изнемогли!“ тако јој рече др. Симић, адвокатски већбеник, који је станао у истој кући у првом спрату. Он је застао кад је старицу срео, и сажаљевао је што се тако пати.

„Изнемогла богме, господине! До сада сам се отимала и отимала, — али ево сад већ видим да ми је близу крај.“ То рече, па се опет зацени кашљати.

„Али за бога, бар по таком времену не би требало да излазите из куће.“

„Е мој, господине! не би требало, не би требало, —

то ја и сама видим. Али ето ја сам вам сама саморана, никога немам ко би ме послужити хтео. Жалосно је то, кад бог коме узме сву децу, својту и пријатеље, а њега заборави на овоме свету Мене је баш заборавио, — а невоља сваки дан све гора. Што сам имала неку мраку, још два три дана па ће се и то са свим истрошити. А у сиротински завод неће да ме приме, јер, веле, нисам овдашња.“

Старица је плакала, а др-у Симићу беше тешко на срцу — куд ћеш горе невоље, него старост без потпоре и помоћи. Кад би јој само могао што учинити, он би радо учинио Али и код њега је било „што куц то муц.“ Растане се са баком, и док се она полако пењала, он је премисљао, не би ли јој каквим лукавством и мајсторијом што помоћи могао. Тета Дока, баш се силазила доле са степеница, где је неку партају послуживала. На уснама Симићевим заигра неки несташан осмејак. Ова часна жена, таман је згодан сасуд, да његову мајсторију у себе прими. И он намигну на тета Доку. Ова је тако схватила, да се тај миг односи на баба Еву, чије се кашљање још и сада чуло, па ће рећи: „Но, и овој је већ душа у носу. Али баш би и ваљало, да је бог прими, да се не мучи. И 'нако нема никога, ко би за њом плакао Сачувај боже свакога таке сиротиње.“

Др. Симић удеси некако свечано озбиљно лице, подиже обрве и нос, ушиљи уста, и метућњи тајанствено прст

WWW.UNILIB.RS  
У  
Н  
И  
В  
Е  
Р  
З  
И  
Т  
Е  
Т  
С  
К  
А  
Б  
И  
Б  
Л  
И  
О  
Т  
Е  
К  
А

## Шетња по Новом Саду.

## CXLIХ.

Кажу, да кад човек хоће што да пише, да му је осим хартије, мастила и пера, нужно још и неколико табака доброг расположења, која флашица изредног и правог ализарин-хумора и осим гвозденога пера мора имати уз то још и гвозденог здравља, јер по ваздуху и по плавом своду небесном само песници умеју да пишу, без мастила и хумора знају само сарадници „Телефона“ са маказама у руци да пишу, а без довољног и повољнога здравља у стању су да пишу само какви мамурни џал-келнери, који седам ноћи спавали нису, те им бучи глава канда су читали све подробне извештаје са рускога крунисања.

Али код мене је данас горе, него и код песника и „Телефона“ и „џанкелнера“: Јер ни најживљом песничком фантазијом не могу себи да уобразим, да ме лева ципела не жуљи као бесна, и да ми десни ципелу истресли одборници за добровољне прилоге за пренос Бранкових костију, „Беседу“ у корист више женске школе, за неки фратарски манастир и за неке погореле Шлавунце. Осим тога (а можда и усљед тога) не могу ни најоштријим „телефонским“ маказама да одсечем комад шале и риф сатире ради „Стармалога“, а ни до џанкелнерског мамурлука не могу да дођем, јер сам пропустио сватове једнога мога пријатеља, у којима бих, да сам отишао, на лак начин дочао до красног мамурлука по најновијем фасону и по најмодернијем журналу.

Али где је нужда (и сермија) највећа, онде је божија помоћ (и ледена туча) најближа.

на уста, рече пола шаћући: „Е, е, да је мени само тај новац, што га има баба Ева!“ И то рекавши убрза кораке и остави тета Доку саму, која застаде дубоко замишљена.

После по сата био је женски сабор код берберке Нате. Тета Дока приповедала је оне важне речи, које је чула од „адвоката“ (тако су Симића сви звали), а наравски, да је њена бујна фантазија још многе ситнице додала и улепшала целу ствар. А жене, као жене, торо, торо, торо, — упустише се у разне комбинације и нагађања.

„Можда је добила на лутрији“ рече берберка. „Јер баш ми је ономад причала да је сивала неки бисер.“

„Ајдете с богом!“ прихвати Манда праља ко је још на бисер добио што. Та ено у сваком сановнику стоји, да бисер снити значи сузе лити и велику бригу. Али мени је баба Ева друго нешто говорила, говорила ми је о неком свом стрицу, или сестрићу, или брату — можда је и син — који је пре 40 година отишао у Америку.

„Иди, не реци, тај враг може још и бити, да јој је какв ближији рођак тамо умрљо, па је баш њој своје благо писао. Видиш молим те, сад се баш сетих, да је ономад писмоноша са једним великим писмом овуда пролазио и за нечије име распитивао, — не сећам се за кога је питао — али све ми се чини да је питао баш за Еву.“ Топлико је допринела Боса поскурљача.

Сад се умеша у разговор и берберин, Натин муж, он рече: „И мени сада паде на ум, да је стајало у новинама о неком богатом наследству; умро је неки богатан, — само

Добри људи постарали су се, да и овај број „Стармалог“ дође до доброг наприказа. Темешварски канцелиста Георг Јовановић, Вршачки поп Стојадиновић, Ђакон Петровић и учитељ Лукић, тако су прошле недеље вешто окрећали варјачу по шерпењи опште покварености и шеретлука, да је наприказ заблуде и смутње ево већ готов и „Стармали“ би имао само да дода коју главицу црнога лука праведне осуде, па да дотични кусају онако како су дробили. Јер кад 60-годишњи старац Георг Јовановић пред поротним судом у Пешти плаче и признаје, да је све оно, што је пишао у „Турском народу“ против честитог професора и ђакона Јеврића писао, сушта лаж и клевета, и да је он (старац од 60 година!) наговорен и пренаглашен оно писао, онда ми истина нисмо ништа ново чули, али смо још једанпут плунути морали. А кад попа, ђакон и учитељ Вршачки оставе непојаног мртваца на сокаку, па се они први у одеждама врате натраг а учитељ им носи скут, онда ја одмах добијем вољу, да мислим о узроцима поунијаћења и назаренства у нашем народу и не морам много да лупам главу да изнађем те узроке. Али не! Народ православни и онако исповеда, да не чине попови цркву, него народ — па према томе треба народ да је стуб православља, а којекакве настрешнице од труле трске и онако ће попадати и ветар ће их по ритовима разнети. Што онај великодостојник таквога попу који остави на по пута непојаног мртваца, награђује после добрим ручком, то нека нас ни мало не чуди од онога, који је некад и жандаре чистио, што су растерали православну српску општину!

не знам где па је оставио велику сермију, — не сећам се колику, — а у новина беше да се рођаци јаве суду, — не знам само којем.“

„Ха, ха, па то се баш слаже“ рећи ће тета Дока „јер не знам за што би иначе баба Ева призивала себи адвоката, шта ће њој адвокат. Јест, јест, она је морала новац примити, па сад је и сама правила тестаменту.“

„Е гле молим те“ упаде берберка „ко би то о њој мислио та ономад је кукала како јој је тешко, и како се боји да ће умрети од глади. А гле сада! Тако ти луда срећа наиђе ма на кога. А на наша врата не уме да закуца Боже госпде, шта ће њој толики новац, тако старој души; појести га не може, а коме да га остави, кад нема ни кучета ни мачета!“

„А што си опет ти тако пакосна“ испречи се на њу тета Дака зашт да ти је замука што је она срећна. Баба Ева је добра душа, она је то и заслужила. Ја сам њу увек волела и поштовала.“

Берберка се угризе за усне од једа што је била тако несмотрена и брзоплетна, па ушептрља да то поправи. „Па шта“ вели „та ја нисам рекла да она то не заслужује јер ако ико баба Еву воле, ја је баш вољем, а знаш да и она мене радо има, мало већма него, — али нећу да говорим. Само то кажем да сам с њоме живила као рођена сестра — све ми је казала што јој је год на срцу па зато се и радујем што је сиротици сада бог помогао.“

Не могу даље! Перо је слабо да опише моје осећаје, кад на ове ствари помислим; перо је слабо, требало би ми друго оружје . . . Аб.

### У ш т и п ц и.

§. Београдски министри посладоше г. Николу Крстића у побуњене крајеве око Зајечара, да умири народ. А што није отишао који од популарне гоподе министара?

= Ради исте побуне држаху министри целу ноћ министарски савет. Па то господа министри београдски не спавају баш мирно на лаворима, што су их себи сплели до сада!

+ Даклем вршачки поп Стојадиновић и ђакон Петровић оставише непојаног мртваца на по пута пре цркве, те онда одоше владици на ручак, — а како би било, кад би се тим поповима и плата од општине доносила само до по пута, па онда вратила натраг, те нека онда иду владици и на ручак и на вечеру?

† Учитељ Лукић отишао је дакле (при том истом укупу) за поповима. Па тако и треба. И сабор је решио, да школу треба наслонити на цркву.

⊙ Дописник „Турског народа“ плакао је, као што „Пестер Лорд“ реферише, пред будапештанским судом кад је признао да је оно све лаж и клевета што је писао. Исто тако пишу новине и за Шпангу и Питиља. да су плакали, кад су признали своју кривицу.

„Али о наследству вам ипак није ништа говорила, ха?“ примети берберка иронично.

„До душе то није, — али то она неће ни другима на нос пришити. Јер би се таки нашло несносних крља, које би јој се под кожу увукле, само да што од ње искамче. За то и ми, што знамо знамо, и најбоље ће бити да ћутимо, а не да увелико звоно ударамо. Јесте ли ме разумели!“

„Дабогме, дабогме, то нека остане међу нама. Ми смо ту тајну прокљувиле, — а гадно би и било да то таки избрбљамо.“ То рече тета Дока.

И женски сабор закључи да се ова тајна чува (наравски свака је у себи ћутећи задржала за се право да баш каквој доброј пријатељици ипак може нешто пришапнути).

Елем што је др. Симић мајсторски посејао то се лепо примило и брзо порасло и кукавна баба Ева наједаред постаде средиштем свакојаким милосрдних планова од стране чланова овога женског збора.

Већ тога истога дана у подне приближили су се баба Еви неки одважнији пленкери. Баба Ева морала је да легне у кревет, тако ти је она лежала без помоћи јадна, брижна и суморна. Њен је желудац већ у велико осећао терет празнине, али она не имадијаше снаге да устане да се за њега побрине; а суседи — е, кад су се они за њу бринули? Али — наједаред закуца неко на вратима:

„Добар дан, баба Ева! ах, ах, а шта је то, та ви легите у постељи“ то рече коларка, која је такођер тајну

Дуго нисам могао да дознам за узрок толикој киши овог месеца, док се несетих, да је баш пред том кишом донео „Пестер Лорд“ чланак један, у којој брани наше општине, што се тиче плаћања саборских трешкова. На такво чудо мора падати киша!

□ Опет је један део нашег народа у Србији зајечао — у зајечарском округу! Министри пак пију неготинског вина.

□ Ономе, ко се брине за будућност мађарских глумаца имамо на утеху и умирење јавити, да ће се њихова будућност већ осигурати, јер у Панчеву прилажу неки родољуби (Срби) по 40 ф. у пензиони фонд мађарских глумаца. То је хуманитет над хуманитетима! (Кад се купљење сврши донећемо имена свију родољубивих прилагача).

Аб.

### Да смо весели.

Да смо весели! Министар Тиса милостиво признаде, да се наша црква „сме слободно развијати“ (али како, и у ком правцу, то ће он, као протестанат, да пресуди.) Па тако ти је то! кад се наши митроноски вежбају, како ће се боље превијати и савијати, онда од глагола „вијати“ Тиси не остаје ништа друго, него да се побрине, како ће нас што пре развијати.

дознала. „Али за име божије, зар ви немате уста да се потужите. Та ако нико други, ја би вам била на руци; но то би тек било лепо кад би се ми комшије једно од другог туђиле, — па још у невољи. Кажем ја мом човеку: баба Ева мора бити да је болесна, јер је не видех да иде по ручак па да, да, за то сам вам и донела ово мало супице, а наћићете у њој и једно гушчије крило и карабатак, и парче цигерице; од малог мало; знате како је. А мој човек рече: та ти би могла баба Еви сваки дан по који закусак однети, јер знам да јој је кукавици тешко силазити по ручак. Јер знате, мој вас муж здраво воле и поштује, — а ја онда помислих у себи, ала баш сам ти грешна, што се томе још одавна нисам и сама сетила. Али нека, нека, поправићу се ја већ, — та ви ћете вазда примити што вам свесрдно донесем. Баба Ева је примила што јој сусетка донела и била је бог зна како благодарна. Том приликом била је коларка веома разговорна, говорила је о разним стварима, па на последак и о себи и својој кући, говорила је како су се и они морали мало Чивутгану задужити, а дуг све већи бива, — да јој је од куд две три стотине форината, могла би се лепо искобељати,“ и т. д.

Баба Еви бијаху очи пуне суза од благодарности и ганућа. „Ипак има добри људи на свету!“ рече она сама у себи, и покаја се што је више пута у себи — боже опрости! — помислила, да су сви људи себични.

(Свршиће се).



**Ћира.** Је си ли ти чуо, Спиро, да ће скоро бити у некој великој вароши изложба штапова?

**Спира.** Чуо сам нешто.

**Ћира.** Па шта велиш на то?

**Спира.** Налазим да је са свим у реду. Јер штапови и људска леђа у тесном су одношају једно с другим. До сада су бивала увек у људи само леђа изложена, — дакле треба једаред и штапови да се изложе.

**Ћира.** Знаш ли ти да се до сада из Беча у Сарајево путовало на жељезници пуних 52 сата, — а сада је тај пут знатно скраћен. Сад не треба више од 38 сати.

**Спира.** А важи ли то и за провратак, т. ј. од Сарајева у Беч?

**Ћира.** Дабогме!

**Спира.** Но то ми је баш мило, што се та друга тако усавршила и путовање олакшало.

### Врхунци.

Врхунац безобразлука је, кад коме дођеш да потражиш од њега 10 фр. што ти већ пет година дугује, — а он те замоли да му позајмиш још двадесет фор.

Врхунац цинцарски је кад ко на смртној постељи једва се одважи да направи тестаменат, — и онда постави самог себе за наследника својег.

Врхунац чистења је умивати се у рукавицама.

Врхунац бећарства је, кад ко игра чардаш на асталу, а Цигане мете под астал да му свирају.

Врхунац лењости је, шмркати бурмут, а слуги заповедати да место тебе кија.

Врхунац расејаности је питати кога: „шта сам хтео да кажем?“

Врхунац сиротиње је морати молити онога, кога се гнушаваш и кога презиреш.

Врхунац кокетерије је кад која госпа има у један исти ма да намигне и на својег мужа и својег удварача, — али тако, да ни један не опази онај други миг, који није њему намењен.

Врхунац вегетаријанства је, кад се ко растави са женом, само за то, јер му жена није од пиринча, већ од меса створена.

Менелај.



### Ђука и Шука.

**Ђука.** Даклем, Шука, онај поп Стојадиновић из Вршца није Анђелићевац.

**Шука.** Ко ти опет то каже?

**Ђука.** Не каже ми нико, али ја мислим по томе, што он сарањује само до по пута, а Анђелић кад што хоће да сарани, он хоће са свим.

**Шука.** Та знам већ шта мислиш: ти као велиш н. пр. аутономију.

**Ђука.** Шта мислиш, на какву ће смрт осудити суд Шпангу?

**Шука.** Ја мислим да би најгрознију смрт заслужио.

**Ђука.** Па које би то била?

**Шука.** Да га осуде, да мора пушити садашње мађарске вирђиније.

**Ђука.** Знаш ли ти бога ти још који стих Бранка Радичевића, који се на Сремске Карловце односи?

**Шука.** Знам доста.

**Ђука.** На пример?

**Шука.** „А ко тражи за весеље цвеће.

Заман тражи ту га наћи неће.“

Аб.

### Н а т п и с и.

1.

#### Неким адвокатима.

Ви учите „п<sup>р</sup>а<sup>в</sup>о,“ —  
Ал акценат, то је ђаво, —  
Зато и не знате  
кад треба, шта је п<sup>р</sup>а<sup>в</sup>о.

2.

#### Трошација Ива.

Све се боји трошација Ива:  
*Умреће на празно.*  
Бој се, Иво, нечега горега:  
*Живити на празно.*

3.

#### Н. Н.

Кад је трезан  
Тад је везан.  
Кад с' напије вина  
Кубура ј' још гора,  
Јер онда га опет  
Крчмар везат' мора.

## Одговор на питања.

Шта ради рода, кад стоји на једној ноzi?  
Одмара другу.

Зашто се жене картају?  
— Јер карте не могу бити без дама.

Која свећа најдуже траје?  
— Која се не запали.

Која је вера опасна?  
— Завера.

Које су животиње после смрти бешће, него за живота?

— Јагањци, — јер они за живота само блеје, а кад се закољу онда се деру.

Која је главна неједнакост међу људима.  
— Што сед човек може да оћелави, — ал ћелав не може да оседи.

Може ли кокошка имати зубобољу?  
— Може: кад је лисица уједе. **A+B.**

## А н ђ е о.

Синчић. Је-ли, мати, шта је то анђео?

Мати. Анђели су по облику налик на нас, само су много лепши и имају крила.

Синчић. Ал наша штумадла Берта нема крила, па њој ипак отац често каже: анђеле мој!

Мати. (усплаирена) Е да! — тако он њој каже? — (утиша се) Јесте, сине, она нема крила, али ће за то ипак одлетити из наше куће, — и то још данас.

## Прави извор.

Ових дана узнемирише ме по горњим новинама гласови о немирима у Србији у Гамзиграду, Ужицу и т. д., те јелва чеках да добијем београдске новине да видим шта је и како је.

И ево добих данас „Видело“ бр. 63.

Брзо отворим.

Први чланак има наслов „Тужноме спомену“. Ха, ту ће бити помислим, јер „тужнијег“ чега не може ни бити, него кад брат брата туче и убија.

Но ту не нађох ни спомена.

Хајде даље!

Други чланак говори о некој турској жељезници.

Ни ту ни да би речи о оном грозном покољу!

Терај даље!

„Политични преглед“. Но ту за цело мо-

ра говорити о тој ствари, јер је од политичног замашаја.

Али ах! Ту се описују параде петроградске, које смо у бечким новинама читали још пре две недеље: „цар ће одсести у своме летњиковцу Петерхофу“, „ливански губернатор Васа-паша кренуо се с повећом пратњом“, „Енглеска се живо интересује за реформе у Јерменској“, „мусломански члан државног савета Хаџи Мехмед Али ефендија“ и т. д. То су све прече ствари, него покољ у самој земљи!

Него дед да видимо даље!

„Дописи“!

Ха ваљда ће ту бити. Сигурно допис из оних крајева. То ће штогод бити најпоузданије. Чујмо! „Дивно је било гледати како се на једанпут по иказаној жељи Њихових величанства разви велико коло наших играча и играчица...!“

Ху, човече, та мани се играња, него шта је са оним крвављењем?

Преврнем лист даље.

„Београдске вести.“

Дед да видимо: „Нема позоришне представе.“ — Мани тога, дед оно што је најважније, а ако баш један дан нема позоришне преставе, то није тако велика несрећа!

„Вести из народа.“

Но, овде ће зацело бити!

„Потучени су...!“

Ха, ето јесам казао! Дакле потучени су! Тако и бечке новине веле, да сумноги невини људи потучени.

Ал' где опет се преваих!

„Видело“ јавља, да су потучени усеви у неким крајевима.

Ал' где је оно о Гамзиграду?

Даљи чланак гласи:

„Са редовне скупштине штампарije на предне странке.“

Па ту ће бити. Ваљда се напредњачка странка скупила да се о тој озбиљној ствари разговара.

Читајмо дакле: „100 удеоница“, „уплата“, око 1500 дуката, „биланс 1883.30 динара у резервни фонд“..

Та љубио вас бог, маните се сад дуката, него шта сте урадили, да се покољу стане на пут?!

Подлистак „Листићи из позоришта.“ Пуних девет стубаца подлистачких! „Репертоар“, „шаљиве игре“, „позоришни одбор“, „др. Окс“, „Весела браћа“, „Лумпације“, „гђица Нигринова.“

Та мани човече тога, него дед ти мени напиши девет стубаца о оном позоришту, што се збива у Гамзиграду, Ужицу и тако даље, па ћу те онда тек сматрати за правог „витеза“!

Ал ваљда ће доћи после.

Долази рубрика „Новије.“

Ха, ту смо.

Под „Новије“ читамо: „Кинески посланик маркиз Ченг стићи ће из Москве 8 идућег месеца.“

Иди збогом и с твојим Кинезима. Зар је то прече него онај русвај у срцу рођене нам земље Србије.

Шта сад долази?

„Телеграми.“

Но, овде ће бити зацело,

Дед да чујемо!

„Војна парада од 55.000 људи у присуству цара и царице сјајно је испала.“

То неће бити она парада у Гамзиграду, него да видимо даље:

„Алеко-паша губернатор Источне Румелије. . .“

Хо, ако ја или „Видело“ писмо награјисали и ограјисали!

Е, сад нам остају још „Огласи.“

Да видимо какве ћемо ту утехе и извештаје наћи.

Први оглас гласи:

„Гостионицу „Шумадију“ узео сам под закуп. . .“

Готово да би боље било: „Гостионицу Србију узео сам под закуп. . . Пироћанац.“

Даље се још оглашује један зубни лекар и препоручује се списак за попис кирајџија, и онда смо прочитали читаво „Видело“ (ако је т. ј. читаво) а о ужасном покољу и министарским мерама ни трага!!! Ал само кад нам јавља о кинеском маркизу Ченгу, о глумици госпођици Нигриновој и о Хаџи Мехмед Али-ефендији, да се за њих не би бринули!

Аб.



### Разлике.

Измеђ' деце мале

И деце велике.

Разлика ово је:

Мала с деца боје мрака,

А велика —

Светлости се боје.

### Несретна мати.

Једна мати тужила се пријатељу својем како је несретна, како сав њен не може да подноси вино и неуме да се карта.

Пријатељ се насмеја. „Каква је то несрећа! Та то је на против срећа, што не може да подноси вино и неуме да се карта.“

„Е да,“ одговори брижна мати „несрећа је по велика. Јер он не може да подноси вино, — а ипак га пије; неуме да се карта, — а ипак се карта.“

### У гостионици.

Келнер. Ала господине, како ви то можете — и јести и читати новине!

Госп. Па лепо. Једном руком једем а другом читам.

### Пред судом.

Судија. Како се зове ваш отац?

Оптужени. Зове се Петар Петровић.

Судија. Јесте ли ви његово брачно дете.

Оптужени. Не баш са свим.

Судија. Не баш са свим!? Како то може да буде!

Оптужени. Знате мој је отац ожењен, али мати ми није удата.

### Мнење о учитељу.

Мати. Но како ти се влада твој нов учитељ?

Синчић. Иди молим те, мати, та тај незна ништа.

Мати. А како би то било!

Синчић. Веруј ми, тај баш ништа незна. Све мога мена да пита. Ето јутрос ме је питао: *Ко је пронашао Америку?*

### Одговори уредништва.

Г. К. М. у Д. Ковиљу. — Од послате две приче једну ћемо употребити, а друга је стара и врло позната. — У Бачкој жупанији има по најновијој статистици (осим Краљевски вароша) укупно 511.437 душа; међу њима Мађара мушких 89, 183, женских 90925, а Србо-Хрвата (тако стоји у статистици мађарској) 61,770 мушких а 65573 женских. Мађара има свакојако више него Срба и ако се зна, да се и Чивути уписују на врат на нос у Мађаер при попису становништва. У једном од идућих бројева „Јавора“ моћићете читати потпунију статистичку белешку о Бачкој жупанији.

### Нове књиге.

Деда Ђуре Јакшића. Књига VII. Приповетке. Са сликом и биографијом песниковом. У Београду. У краљевској држ. штампарији 1883. 16-на, стр. 333. Цена свакој књизи динар и по. — Честити наш књижевник и литерарни историк г. Свет. Вуловић написао је у овој књизи опширан и врло занимљив животопис пок. Ђуре са критичком пропратњом рада му. Слика је фина челикорез а израђен је у Липисци.

Бесплатне новине. Из Беча смо добили један број забавнога листа немачког „Illustrierte Blätter für Stadt und Land“ и уједно писмо од уредника тога листа, Хенрика Бауера, у коме нас умољава, да саопшtimo у „Стармалом“ ову белешку: „Господа и госпође, који желе да им се целе године пиље бесплатно један нов белетристичан (немачки) лист, нека изводе своје адресе (име и занимање) послати администрацији листа „Illustrierte Blätter für Stadt und Land“ у Бечу (Wien, VIII. Alserstrasse 47).“

Српска књижара Браће М. Поповића у Н. Саду код св. Саве послала нам је на приказ следећа своја најновија издања:

Женидбе Максима и Ђурђа Црнојевића. Српска народна певанија, 47 стр. цена 15 новч

Мала српска граматика, за српске народне школе по Даничићу и Миклошићу, саставио Ђорђе Магарашевић гич, професор. 64 стр. цена 18 новч.

Јакшићи у српским народним песмама 56 стр. Цена 15 новч

Бојеви Црногораца с Турцима 71 стр. цена 20 новч.

КЊИЖЕВНА ВЕСТ.



# „ЈАГОДА“

са 68 слика у слогу,

НАПИСАО

проф. Др. Ђорђе Радик.

Дивот-издање на 8-ни, 96 страна и предговор, а цена је 60 новч. Ко на више поручи за готов новац добија комад по 40 новч. Наручбине ваља упућивати: накнадној штампарији А. Пајевића, у Нови Сад.

За поједине књиге кад нам се новац унапред пошље плаћамо поштарину и шаљемо у крстолету.

Леп дарак за одраслу женску децу

СВЕСКА ДРУГА

## ПРИПОВЕТКЕ МОЈОЈ КЋЕРИ

од Ј. Н. Буља

ПРЕВОД С ФРАНЦУСКОГА.

на 8-ини 204 стране, цена само 60 нов.

У тој су књизи лепша од лепше ове приповетке:  
1. Лажни дијаманат. 2. Златан новац. 3. Чешаљ што говори. 4. Соната. 5. Мала жива библиотека. 6. Винсенски катана. 7. Селско гробље. 8. Сестре судојенице. 9. Журнал, мода. 10. Мала газдарица. 11. Завршетак.

Ко жели за поклоне или за распродају да поручи више ових књига, нека се обрати подписатој накнадној штампарији, која ће према већој наручбини и рабате веће давати.

Такођер се још може добити и I. свеска ових поучних приповедака, по истој цени.

Штампарија А. Пајевића у Н. Саду

## ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМЕ САДУ

ПРОДАЈЕ СА СВОГА СТОВАРИШТА:

Књиге за школу:

Буквар са сликама за срп. осн. школе од Дра Ђ. Натопшевића гл. школ. референта, ново издање	16 н.
Упутство уз буквар за основне школе . . . . .	10 "
Црквено-словенски буквар са читанком од Дра Ђ. Натопшевића гл. школ. реф. ново издање,	16 "
Читанка за други разред српске основне школе од Дра Ђ. Натопшевића гл. школ. реф. . . . .	24 "
Рачунски примери за учен. 3 њег раз. ос. шк.	8 н.
" " " " 4-ог " " "	8 "
" " " " 5-ог " " "	10 "
" " " " 6-ог " " "	8 "

Зоологија за учитељ. и више девојачке школе израдио Владан Арсенијевић, проф. учитељске школе у Карловцу, цена . . . . .	80 "
Велика катавасија . . . . .	1.— "
Мала катавасија . . . . .	20 "
Ћимнастичке игре са сликама Део I. . . . .	1.— "
Одабране народне песме за учење на изуст у срп. основ. школама, друго издање . . . . .	10 "
Дисциплинарна правила за учитеље срп. основних школа . . . . .	10 "
Наставни план за срп. нар. учитеље . . . . .	20 "
Нове метарске мере . . . . .	10 "

Ко поручи на више ових књига за готов новац или уз поштарско поузеће (per Nachname), добија 15—20, а код неких од ових књига 40% рабат.

Штампарија А. Пајевића

у Новом Саду.

I-во ц. к. овер. дунавско — паробродно — друштво.

## РЕД ПЛОВИДБЕ.

пошт. лађа

од 3. (15.)

до даље



почињући

Марта

наредбе.

У ЗЕМУН: уторником, средом, петком, суботом и недељом после  $\frac{1}{2}$ 5 сати п. п.

У ТИТЕЛ: средом и недељом после  $\frac{1}{2}$ 5 сати п. п.

У ОРШАВУ и ГАЛАЦ: средом, петком и недељом после  $\frac{1}{2}$ 5 сати п. п.

У БУДИМПЕШТУ: понедељником, средом, четврком, суботом и недељом у  $\frac{1}{2}$ 11 сати пр. п.

ОТПРАВНИШТВО.

## ОГЛАСИ.

### П О З И В.

Потписана штампарија као накнадник најраспрострањенијег српског календара

## „ОРЛА“

узима себи слободу учтиво позвати п. н. трговце и обртнике за анонсовање у истоме календару за год. 1884.

Укусно израђене огласе рачунамо:

Једну целу страну . . . . .	фор. 24.—
" $\frac{1}{2}$ " . . . . .	" 12.—
" $\frac{1}{3}$ " . . . . .	" 9.—
" $\frac{1}{4}$ " . . . . .	" 6.—
" $\frac{1}{8}$ " . . . . .	" 4.—
" $\frac{1}{16}$ " . . . . .	" 2.—

Огласе са страних језика преводимо бесплатно.

„Орао“ се штампа и распродаје у 15.000 примерака, и по томе смемо рећи да је ово у српству најјефтинији начин оглашавања.

У Новом Саду месеца јуна 1883.

Штампарија А. Пајевића.